

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő: **Dr. Olosz Lajos**
Laptulajdonos a **CORVIN**
Lapkiadó R. T.

DÉLI HÍRLAP

A timistorontali törvényszék bej. sz. 33. (Dos. No. 934/1938).
Alapította: **Dr. VUCHETICH ENDRE** és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népközösség lapja

A délitáljai fronton, többnapos tüzési párbaj után tegnap nagy erővel lángoltak fel a harcok. Keleten az Azovi-tengertől északra fekvő területeken és a Dnyeper közepes folyásánál van továbbra is a harcok sulypontja.

A portugál-angolszás kapcsolaton

Az azori támaszpontok átengedése ügyében let ejött brit-portugál megállapodásról szóló újabb jelentésekben külön-külön hangra egy *evszázadokkal* ezelőtt kötött *egyezmény* alapján tárgyalat Portugáliával. A R a d o r genri jelentése ismereti Churchill asonazi nyilatkozatait, amelyben az angol kormány megállapította, hogy az Azori-szigetek igénybevétele annak az egyezménynek következménye, mely 1878-ban Nagybritannia és Portugália között létrejött a *hiszt* angol részről III. Edward király (1871-77), portugál részről pedig I. Ferdinánd király (1861-85) által. Churchill egyetemes megjegyzte, hogy az azori támaszpontok igénybevétele *hiszt* hozzájárulás a *hiszt* hajózási hatóságok biztosításához.

Roosevelt elnök az USA álláspontját ismertegete az azori helyzettel kapcsolatban. Kijelentette, hogy az Egyesült Államok kormánya is biztosítékot adott Portugáliának arra, hogy az azori támaszpontok igénybevétele *hiszt* jellegűnek tekintsi s a háború végén kivonják onnan az angolszás erőket. A *hiszt* alatt, *hiszt* az angol és amerikai kormány helyévalonuk látja, *hiszt* szövetséges ha, *hiszt* államoknak is rendelkezésére bocsátja ezeket a támaszpontokat.

Spanyolország

Mint ismeretes, a brit-portugál megállapodást spanyol földön Salazar-Jordana találkozó előzte meg. Ilyenformán nem kélt meglepetést, hogy Madrid láthatóan nyugodtan fogadta az azori támaszpontok átengedésének híreit és a spanyol sajtó nyomatékosan hangoztatta, hogy *hiszt* a portugál semlegességében. A portugál kormány a Nagybritanniával való megállapodás közzétételekor külön kiemelte azt az akaratát, hogy *hiszt* továbbra is *hiszt* tartja a *hiszt* Spanyolországgal kötött meg nem támadási egyezményt s az azzal összefüggő szerződéseket.

A brit kormány nemcsak érdeklődéssel, hanem *hiszt* kíséri *hiszt* álláspontját meg Lisszabonban. — A madridi angol nagykövét *hiszt* tárgyalatja a spanyol kormányt London további magatartásáról.

×

A portugál katonai intézkedéseket madridi politikai körök *hiszt* elővigyázatossági intézkedéseknek tekintik. A spanyol lapok kiemelik azokat a lisszaboni jelentéseket, melyek szerint Lisszabon körül és magában a portugál fővárosban is, valamennyi légvédelmi állásba kivezényelték a tüzéséget. A *hiszt* állandóan fokozódik.

Olaszország

Badoglio tábornagy, aki kormányának székhelyét nemrég Sziciliából Dél-Itáliába tette át, a bari rádióban közleményt olvasott fel s ebben közölte az olasz néppel, hogy Viktor Emánuel király október 13-án felhatalmazta arra, hogy üzenjen hadat a német birodalomnak.

Badoglio tábornagy közlését köve-

Portugália fokozza légvédelmi készültségét

Lisszabonban és környékén valamennyi légvédelmi állásba kivezényelték a tüzéséget

Együttes hadviselési viszony a szövetséges kormányok és Badoglio kormánya között

Berlin nem tulajdonni gyakorlati fontosságot Badoglio hadüzenetének

tően Nagybritannia, az Egyesült Államok és a Szovjetunió kormányai hivatalos formában kijelentették, hogy elismerik a Badoglio-kormányról való „együttes hadviselési viszonyokat”, az olasz fegyverszüneti feltételek azonban érvényben maradnak. Londonban megjegyezték, hogy a fegyverszüneti megállapodás megváltoztatását a szövetségeseknek nyújtott olasz háborús segítség mértékétől teszik függvé.

Berlinben élesen elítélik a Badoglio-kormány újabb lépését is, a hadüzenetnek azonban — mint a R a d o r berlini jelentés megállapítja — nem tulajdonítanak gyakorlati jelentőséget. Német részről felhívják a figyelmet arra, hogy nemcsak Anglia és az USA, hanem a Szovjetunió is „együttes hadviselési viszonyban” lévőnek tekint magát a Badoglio-kormánnyal. Hivatalos okmány tanuskodik immár arról, — mondják Berlinben — hogy a Szovjet kiterjeszti érdeklődését a földközi-tengeri olasz területekre is.

A külügyminiszterek

—

Európa jövő megszervezésére két lehetőség nyílik, — írja a moszkvai értekezlettel foglalkozó cikkében az *Economist* című angol lap. — Vagy érdeklődők szerint osztják fel Európát, ami magában hordaná a viszály csíráját,

vagy bizonyos mértékű regionális szervezettel alitának fel és lehetövé teszik az u. n. föderációk, ajlamszövetségek megalkotását.

A *Svenska Dagbladet* című svéd lap, mely az *Economist* e cikkével behatóbban foglalkozik megjegyzi, hogy ha az egyes nagyhatalmak több-kevesebb „szuverén vagy félig szuverén” államot csoportosítanak maguk körül, kezdetben védelmi jellegű politikát folytatnának, fennmaradna azonban a lehetősége annak, hogy újabb ellentétek szülessenek s ilyenformán a legfőbb cél, a tartós béke biztosítását nem ernék el. Az ellentétek kibővítésére elsősorban a rendezetlen kisebbségi kérdések vezetnénk. Ez a felismerés vezet a nyugati szövetségeseket abban, hogy a moszkvai értekezleten a többi között nyomatékosan kifejezésre juttassák majd a lengyel kérdés megoldására vonatkozó álláspontjukat. Ha a Szovjet nem hajlandó nagylelkűségről tanuságot tenni és a lengyel kérdésben méltányos megoldáshoz hozzájárulni a moszkvai értekezlet enné az első akadálynál felborulhat, — véli a svéd lap.

Emigránsok

Más megvilágításban foglalkozik a moszkvai értekezlettel a *Nemzetközi Sajtótudósító* ankarai jelentése, melyet a német távirati iroda, a DNB közlése nyomán a R a d o r is ismertet.

A politikai arcvonal

Badoglio megüzente a hadat Németországnak

Washington. (Európress). A Fehér Ház szerdán délután közleményt adott ki, amely szerint Badoglio tábornagy közölte Eisenhower tábornaggyal, hogy *Olaszország* eljuttatta hadüzenetét Németországnak.

Nyomban az olasz közlés nyilvánosságára hozatala után Roosevelt, Churchill és Sztalin Olaszországot, amelynek képviselőjeként Badoglio a hadüzenetet megtette, „velük együtt hadviselő félnek” ismerték el, mindazonáltal Olaszországgal szemben a fegyverszüneti feltételeket nem függesztették föl, — jelentették ki szerdán este Londonban hivatalosan. — A fegyverszüneti feltételek

Viktor Emánuel a jövőben csak az Olaszország királya címet használja

Genf. (R a d o r). A brit hírközvetítő szolgálat jelenti: Law angol államminiszter az alsóházban kijelentette, hogy tudomására hozta Badoglio tábornagynak, a brit kormány álláspontját, mely szerint nem engedhető meg, hogy Viktor Emánuel olasz király az Etiópia császára és Albánia királya címet viselje, mint ez a király szeptember 23-án, kélt rendeletében olvasható volt.

Law államminiszter megjegyezte, hogy két címet egy olasz kormánytisztviselő tévedésből iktatta be a szóbanforgó ren-

teljesen és egészben érvényben maradtak és ezeket csak a szövetséges kormányok új megállapodása változtathatná meg. Hogy egy ilyen változtatás milyen mérvű lenne, az természetesen annak a segítségnek a mértékétől függ amelyet Olaszország a szövetségeseknek nyújt.

A madridi német nagykövét nem vette át a hadüzenetet

Madrid. A madridi német nagykövét *hiszt* a Badoglio-kormány megbízottját, aki át akarta neki adni a Badoglio-kormány hadüzenetét. A *hiszt* a hadüzenetet nem vette át.

Atalakitják a Badoglio-kormányt

Bern (Tp.) Az Exchange Telegraph tudósítja közli a Badoglio-kormány helyzetével kapcsolatban: Londoni körök véleménye szerint a jegrövi-

A Kairóban tartózkodó emigráns kormányok — mondja a NST. jelentése — némi bizalmatlansággal tekintenek a Moszkvában tartandó harmas külügyminiszteri értekezlet elé. Azt hiszik, hogy Eden és Hull kormányaik korlátlan hatalommal ruházták fel arra, hogy nagy engedményeket tegyenek, mert így akarnak tényleges eredményeket elérni ezen az első harmas értekezleten. A szóbanforgó emigráns körökben nagy kételkedés mutatkozik Eden brit külügyminiszter legújabb nyilatkozatai iránt, melyekből kitűnik, hogy az angol kormány hajlandó engedményekre.

Ezek az emigráns körök meg vannak győződve arról — folytatódik a NST. ankarai jelentése — hogy az Egyesült Államok elfordulnak ismert álláspontjuktól és el fogják ismerni a Szovjet követelte stratégiai határokat, ha sikerül elérniük az oroszok beleegyezését ahhoz, hogy hozzájárulnak a Hull által Moszkvában előterjesztendő legfőbb követelményhez: a Szovjet, Anglia és az USA oldalán lépjen háborúba Japán ellen.

Kairóban mindazonáltal úgy vélik, hogy az oroszok nem fogják elfogadni a szabályszerű háborúaláépést, de tárgyalásokat fognak kezdeni olyan irányban, hogy hadászati támaszpontokat bocsátanak az Egyesült Államok rendelkezésére — jegyzi meg az NST. ankarai tudósítója.

(—r)

tebb időn belül valószínűleg sor kerül a Badoglio-kormány átalakítására. Reá mutatnak arra, hogy a Badoglio-kormány a saját bejártása és akarat szerint cselekszik és a szövetségesek semmiféle nyomást nem gyakorolnak a kormány jövő összetételére vonatkozóan. A vezető olasz politikai pártok megbízottakat küldenek a Badoglio-kormány székhelyére és a tanácskozás eredményeképpen lehetséges, hogy a liberális és a szociáldemokrata pártok képviselőit is meghívják majd Badoglio-kormányába. A szövetségesek Sforza részvételét a kormányban olasz ügynek tekintik.

MEGNYITJÁK A SVÁJCI — OLASZ HATÁRT ?

Genf. A svájci távirati iroda római értesítése szerint október hónap második felében megnyitják a svájci-olasz határt. Ezt a hírt hivatalosan még nem erősítették meg.

MUSSOLINI KORMÁNYA ALKOTMÁNYOZÓ

NEMZETGYŰLÉST HÍV ÖSSZE

Róma. (R a d o r). A német távirati iroda jelenti: Az olasz lapok beszámolóinak a köztársasági fasiszta kormány elfogadta javaslatról, amelynek értelmében a jelenlegi alkotmányos válság megoldására alkotmányozó nemzetgyűlést hívnak egybe, hogy döntsön a jövőndő

Kormányformáról. Az alkotmányzó nemzetgyűlést általános szavazással választják. A nemzetgyűlés összehívása a közvélemény komoly és gondos előkészítését igényli — fejeződik be a jelentés.

KÉT OLASZ TÁBORNOK KIADÁSÁT KÉRI EGY ANGOL KÉPVISELŐ

Genf. (Rador). A brit hírszolgálati főnökség jelenti, hogy egy angol liberális képviselő az alsóházban kérte a Badoglio hadseregéhez tartozó Ambrosio és Rotta tábornokok kiadását azzal az indoklással, hogy a két olasz tábornok háborus bűnös.

Law államminiszter válaszában kifejtette, hogy ismeri azokat a vádakot, amelyeket Ambrosioval és Rottával

Madrid bizik a spanyol-portugál barátságban

Madrid. (Tp.) A spanyol sajtó részletesen, de minden megjegyzés nélkül foglalkozik a portugál-angol egyezmény tartalmával, amelynek alapja az, hogy Portugália ideiglenesen Angliának engedje át az Azori-szigeteket. Ezt az eseményt, — folytatja a madridi sajtó — nyugodtan fogadta a spanyol közvélemény, tekintettel arra, hogy feltétlenül megbizik a Portugália és Spanyolország között fennálló barátságban. A spanyol külügyminiszter szintén nyilatkozott az angol-portugál egyezményről és kijelentette, hogyha majd új a békekötés órája, Spanyolország szívesen támogatására.

A Wilhelmstrasse álláspontja

Berlin. (Rador). A Wilhelmstrasse álláspontja az azori eseményekkel kapcsolatban — mint a német távirati iroda jelenti — így lehet összefoglalni:

A Churchill bejelentette intézkedés, amelyről „megegyezésnek” nevezte, az angol kormány részéről a portugál kormányra gyakorolt nyomásnak tulajdonítható. A zsarolás formáját ölt fenyegetésekkel szemben a portugál kormány nem tudott ellenállni a nyomásnak.

Az a tény, hogy Churchill egy 1373-ból származó szerződésre hivatkozott, nem egyéb hírverési fogásnál. Ez a szerződés nem beszél semlegességről és mint gyarmati szerződést lehet tekinteni, amelyet az évszázadok folyamán többször módosítottak azért, hogy Angliának megadja a lehetőséget a portugál gyarmati birtokok megtámasztására.

A mostani megállapodás — folytatják Berlinben — egyike annak a nyomás-sorozatnak, amelyet Anglia Portugáliára gyakorolt. Ebben az értelemben kell emlékeztetni az angolszászok északafrikai partraszállása alkalmával elhangzott ünnepélyes angol és amerikai nyilatkozatra, amellyel Portugáliának és Spanyolországnak biztosítékot adtak. 1942 november hónapjában egy hivatalos angol nyilatkozat a többi között ezeket mondotta:

A portugál kormány elfogadja brit királyi felsége kormányának legjobb szándéku biztosítékait, amely szerint a hadműveletekből folyó egyetlen harci-cselekmény sem fogja Portugáliát vagy a tengerentúli portugál gyarmatokat érinteni.

Berlinben azt hiszik, Churchillnek Portugáliával szemben való eljárása kísérlet arra, hogy magára a portugál semlegességre mérjen csapást és ezt a semlegességet szétzúzza. Minthogy pedig az egész dolog a moszkvai külügyminiszteri találkozó előestéjén történt, azt célozza, hogy sikert mutasson fel és bizonyítsa azt az erőfeszítést, amelyet a német tengeralttjárók működésének újból való megkezdése idején velük szem-

Timisoara-belvárosi üveg- és tükörforgó alkalmaz jó fizetéssel ügyes tisztviselőnöt aki jól gépel és a három nyelvet bírja.

szemben felhozhatnak. Megjegyezte, hogy az ügyet kivizsgálják és ha a vádak indokoltak, a szükséges intézkedéseket meghozzák.

BADOGLIO KÜLÖNLEGES KATONAI TÖRVÉNYSZÉKEKET LÉTESÍTETT

Genf. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A News Chronicle szerint Badoglio tábornagy, a szövetségesek által megszállt olasz területeken, különleges katonai törvényszékeket létesített. A katonai törvények ellen vétő polgári személyek feletti ez ezek a törvényszékek ítélkeznek. Mindazokat a katonákat, akik nem jelentkeztek egy olasz, vagy angol-amerikai egységhez a bíróság katonaszökevényekként kezeli.

ben kifejteneik.

Az angol eljárás a legjobban igazolja, hogy Anglia barátai és szövetségesei iránt milyen szándékokat táplál. A német kormány számára különben ez az esemény nem meglepetés, mert a Wilhelmstrassen már régen tisztában voltak az amerikaiak, de elsősorban az an-

Churchill: Döröcség volna az ellenség váraitlan összeroppanására számítani

London. (Rador). Churchill miniszterelnök az angol alsóházban tegnap nagyobb nyilatkozatot tett a szénvitával kapcsolatban. A munkáspárt részéről ugyanis tiltakozás hangzott el azért, hogy a kormány nem kövölt még átfogó új programot a szénhelyzet megjavítására és a termelés fokozására.

Churchill beszédében utalt arra, hogy az angol kormány nagy veszély időpontjában jött össze, hogy az ország népét kivезesse a rendkívül nehéz helyzetből. Megállapította, hogy csak a háboru tovább folytatása tartja össze Angliát és erre való tekintettel nem hajlandó a hadsereget, vagy a tartalékokat még jobban gyengíteni, mint ahogy az

golok vágyaival az Azori-szigetekre nézve — mondták a Wilhelmstrassen.

CÁFOL A DOMEJ

Tokió. (Rador). A Domej-iroda közli: Azok az ausztráliai és angol forrásból eredő hírek, amelyek szerint Portugália ultimátumot intézett Japánhoz, vagy határidőt tűzött volna ki a japán csapatoknak Timor-szigetéről való visszavonására, Tokióban alaptalan koholmánynak minősítik. Ezek a híresztelések csupán újabb kísérletet jelentenek a Japán és a semleges államok közötti békés kapcsolatok megzavarására, — állapítja meg a Domej közlése.

AZ AZORI-SZIGETEK HADÁSZATI JELENTŐSÉGE

Genf. (Tp.) Az amerikai lapok az angol-portugál egyezményrel kapcsolatban részletesen foglalkoznak az Azori-szigetek hadászati jelentőségével, az Egyesült Államok szempontjából. A New York Times című lap a többi között azt írja, hogy az Azori-szigetek a háboru után is Amerika védelmi rendszeréhez tartoznak majd és ezzel feleslegessé válnak az észak-afrikai támaszpontok, így Dakar is.

megtörtént már, amikor az idősebb évfolyamokat elvonták a széntermelés számára.

Churchill beszédét a szavakkal fejezte be:

— Ha az ellenség részéről, egészen váratlan összeroppanása révén nem jutunk tehermentesítéshez — erre pedig a magunk részéről döröcség volna számítani. — ugy ebben a háborúban még előttünk állanak a legkeményebb harcok.

A SZENTSZÉKI NÉMET NAGYKÖVET A PAPANÁL

Genf. A Tag című svájci lap római tudósítói jelenti: Nagy érdeklődést keltett Rómában az a hír, hogy XII. Pius pápa a napokban kihallgatáson fogadta

Jelentéseink a harcok teréről

Visszavert heves áttörési kísérletek, elrekesztelt helyi betörések az Azovi-tengertől északra és a Dnyeper középső folyásánál

Berlin. A német vezéri főhadiszállás jelenti:

A keleti harcra az Azovi-tengertől északra és a Dnyeper középső folyásánál a harcok eddigi súlypontjaitól, a szovjet csapatok tegnap folytatták heves áttörési kísérleteiket. Elkeseredett harcokban ezeket a kísérleteket visszaverték és néhány helyi betörést elrekesztettek.

A Pripjet torkolatánál és Gomel közelében ellenséges előretörések elhárítása után a német ellentámadások területnyereséget hoztak.

A Szmolenszktől nyugatra lévő területen erős szovjet támadások ismét megbiúsultak. A Szovjet itt különösen nagy veszteségeket szenvedett; a németek 50 szovjet páncélost megsemmisítettek.

A német légerő nagy harci és közel-harci repülőgépekkel ismételt harcbaratásával eredményesen működött közre, az elhárító siker elérésében.

A keleti arcvonalon többi részén, Velikije Lükitől délnyugatra is, tegnap csupán helyi jelentőségű harci tevékenység volt.

Egy német hajókaraván ellen, a magas észak vizein, az ellenség részéről eredménytelenül indított 'égi támadások során a német vadász- és romboló-kötelek 28, a haditengerészet biztosító járművei pedig 4 támadó repülőgépet lelőttek.

A Szovjet az utolsó 24 óra alatt a keleti arcvonalon és a magas északon összesen 102 repülőgépet vesztett. 5 német gép nem tért vissza.

Dél-Olaszországban nagy angol-északamerikai erők tegnap a Volturmozakoszon és Beneventától északnyugatra támadást kezdték. A támadások az összefogott elhárító tüzből, vagy pedig ellentámadással összeomlottak. Helyenként még kemény harcok vannak folyamatban.

Könnny német harci repülőgépek Nápoly kikötőjében egy nagyobb ellen-

séges hadihajón súlyos találatot értek el.

Néhány angolszász zavaró repülőgép tegnap nyugatnémetországi terület fölött tervszerűtlenül néhány bombát dobott le.

LEFEGYVERZETT PARTIZÁN-CSOPORTOK GÖRÖGORSZÁGBAN ÉS MONTENEGRÓBAN

Zágráb. A német csapatok a Balkánon eredményesen folytatják azon partizán bandák lefegyverzését, akikhez a Badoglio-hadosztályok maradványai csatlakoztak. Ez alkalommal Görögországban a lázadók közül mintegy 2500, Montenegróban pedig 7000 ember került

Weizsäcker szentszéki német nagykövet. Rómában ezzel kapcsolatban azt hangoztatják, hogy ennek a látogatásnak a tárgya Róma város sorsának kérdése volt. A Szentatyja ugyanis különleges érdeklődést tanúsít a kérdés iránt.

BRIT POLITIKUS TAMADASA A MOSZKVAI NÉMET BIZOTTSÁG ELLEN

Berlin. (Europapress). „Ha Eden a moszkvai értekezleten felveti a német kérdést, akkor égő cigarettával dinamit mellett találja magát a tanácskozó teremben”. Lord Vansittart felfogása ez abban a heves támadásban, amelyet a Moszkvában létesített német bizottság ellen intéz.

Berlinben azt mondják, hogy a német sajtó ezzel a moszkvai német bizottsággal nem foglalkozott és azt a jövőben sem igen fogja megtenni.

Lord Vansittart a Sunday Dispatch című lapban foglalkozik a bizottsággal és hangsúlyozza, hogy a szovjet politika Németország irányában nagyban különbözik az angol amerikai politikától. Ezzel szemben Vansittart azt ajánlja, hogy Németországot osszák fel apró államokra. Ezt alighanem benő barátja, Frankenstein báró egykori osztrák nagykövet sugalmazta neki, aki ma angol állampolgár és Sir Frankenstein vágya volna, hogy Ausztria újból önálló állam legyen, — állapítják meg Berlinben.

A SVED PARLAMENT TITKOS ÜLÉSÉN FELOLVASSÁK A KORMÁNY KIÁLTVÁNYÁT

Stockholm. (Rador). A német távirati iroda jelenti, hogy a svéd parlament hétfőn ismét összeül. Ezzel a tényről kapcsolatban a svéd távirati iroda közli, hogy a parlament ünnepélyes megnyitása után rögtön titkos ülést tartanak, amelyen közlik a kormány kiáltványát. A szenátusban a miniszterelnök, míg a képviselőházban a külügyminiszter olvassa majd fel a kiáltványt. Még nem tudják, hogy a kiáltvány felolvasását követi-e vita.

német fogságba. A tisztogatási műveletek tovább folynak a Balkán többi részén is. Az északgörögországi területeken a tisztogatás befejeződött. Az Adria partján minden hadászati fontos hely, elsősorban a kikötők, német kézben vannak. A német csapatok közeledésére a partizánok az ország belsejébe húzódnak és az utalton vidékeken rejtőznek el.

ELSÜLLYEDT LENGYEL ROMBOLÓ
Lisszabon. (Rador). A brit hírközvetítő szolgálat közölte, hogy Londonban tegnap bejelentették egy lengyel romboló elsüllyedését, mely az Atlanti-óceán északi részén hajóki sérteben vett részt.

Legújabb

Badoglio helyet kap Eisenhower vezérkarában

Berlin. (Tp.) Az angolszász csapatok északafrikai főhadiszállásról kiszivárgott hírek nyomán angol körökben az a vélemény alakult ki, hogy Badoglio tábornagy vagy személyes megbízottja szintén tagja lesz Eisenhower tábornok vezérkarának.

Badoglio ez idő szerint 8-9 hadosztállal rendelkezik: 2 hadosztálya van az angolszászok által megszállt olaszországi területen, 4 hadosztálya Kozikában, 2 pedig Szárdinia szigetén állomásozik. Valamennyi hadosztály saját hadianyaggal rendelkezik. A német megszállás alá került olasz területekről elmenekült olasz repülőket most szervezik új alakulatokba.

Fontos tanácskozások Ankarában

Ankara. (Tp.) Izmet İnönü török államfő tegnap fontos megbeszélést folytatott az angol nagykövettel. Diplomáciai körök értesülése szerint ezek a megbeszélések a küszöbön álló moszkvai külügyminiszteri értekezlettel állottak összefüggésben.

A német követ közölte kormánya álláspontját a portugál miniszterelnökkel

Lisszabon. (Tp.) Portugál diplomáciai forrásból eredő hír szerint a lisszaboni német követ tegnap felkereste Salazar portugál miniszterelnököt és közölte vele a német kormány álláspontját. Hír szerint a követ biztosította Salazart arról, hogy Németország megérti Portugália helyzetét és továbbra is semlegesnek tekintti.

Londonból érkezett legújabb hírek szerint angol csapatok szálltak partra a portugál szigeteken és tovább tartanak a csapatszállítások a portugál szigetekre.

A szerb—horvát törzshatóságok a horvát sajtófonók megvilágításában

A zágrábi Hrvatski Narod, amely az usztasa rendszer szócsove, vezércikkben foglalkozik a londoni jugoszláv kormány nemrégben történt átszervezésével s azzal a fontos körülménnyel, hogy az új kormányból hiányzanak a horvátok vezetői, akik az első emigráció napjától kezdve helyet foglaltak a Szimovics-, a Jovánovics-, majd a Trifunovics-kormányban is.

A zágrábi lap szerint Trifunovics Milos kormányának az volt a feladata, hogy egy közös deklarációt dolgozzon ki, azonban ez nem sikerült neki. Emiatt a kormány kénytelen volt benyújtani lemondását. A lap azt is tudni véli, hogy a jugoszláv király tisztára nagyszerű álláspontot foglalt el és nem hajlandó meghallgatni a horvátokat.

Krnyevics és Sutej, az emigráns kormány miniszterei már beleegyeztek „a szabad Jugoszlávia” megalkotásába azzal, hogy a szerb Karagyorgyevics-dinasztia megmaradjon, hogy továbbra is szerb legyen a hadsereg és szerb a diplomácia de kérték, hogy a kormány deklarációjába három pontot iktassanak be:

1. Az 1939 augusztus 26-iki szerb—horvát megegyezést erősítse meg a király s ezzel biztosítsa a horvát bántás fennmaradását.

2. Kimondottan kötelezzék magukat, hogy a szerbek, horvátok és szlovének három különálló népet, hogy nem fogják a három népet egységes délszláv népek tekinteni s ezt a jövő Jugoszlávia berendezésénél figyelembe veszik.

3. Elítélendőek mindazok a személyek, a szerbek is, akik az országban vagy a külföldön a délszláv gondolat ellen működtek.

A Trifunovics-kormány szerb miniszterei azonban mindhárom követelést elutasították. A horvát bántásra való követelést nem akarták figyelembe venni, mert szerintük, azt az egyezményt Karagyorgyevics Pál kormányzó-herceg írta alá, a szerb érdekek sérelmére.

A vezércikk szerint, amit Bogdan Ivo, a horvát sajtófonók írt, a másik pontot is elutasították. A kormány nem szavaltotta a horvát nép individualitását, mert egységes jugoszláv népről van szó, amely megállapítja és megszabja a belső berendezést, mint egységes nemzet, amelynek egy része a horvát, a másik a szerb, a harmadik a szlovén törzs.

Ami a felelősségre vonandó személyeket illeti, Krnyevics azt követelte, hogy vonják felelősségre Fotics Konstantin washingtoni jugoszláv követet, aki nyíltan a horvátok ellen uszít, valamint Pecsaric Koszta szerbiai csetnik vezért, aki Nedicsel s a németekkel együttműködik. A Trifunovics-kormány ezt is a leghatározottabban elutasította, úgyhogy a horvát minisztereknek az volt a benyomásuk, hogy a háború után a felelősségre vonást kizárólag a horvát büntetők ellen fogják összpontosítani.

Ismeretes — írja Bogdan Ivo sajtófonók, — hogy a válságot Pasic véjének Purics Bozsidárnak miniszterelnök kinevezésével oldották meg, aki kijelentette, hogy a háború után mindent az egységes „jugoszláv nép” fog megoldani. Ezzel a nagyszerű koncepciót fogadták el, mert az egységes „jugoszláv nép” néven a szerb hegemoniát kell érteni.

A vezércikk ezután ismerteti az amerikai horvát és szerb lapok közleményeit. Eszerint Amerikában kiéjtődött a helyzet a szerbek és horvátok között. A szerbek élesen támadják Pavelicot, ugyanakkor védelmébe veszik Nedicsel. Ebben különösen a Szrbobrán című lap és Fotics jugoszláv követ tüntették ki magukat. Hasonló mielődést fejt ki a washingtoni követség titkára is. Jevremovics Szpaszoje, aki Lyotics Dimitrij titkára volt valamikor. Kiemeli a lap ezután azt s, hogy Szavics Dragisa, a washingtoni jugoszláv követség katonai megbízottja nyíltan követeli, hogy Karagyorgyevics Péter király mondjon le a jugoszláv királyság trónjáról és vegye fel a „Nagy-Szerbia királya” címet.

Moszkva feketetengeri támaszpontokat kér Törökországtól?

Ankara az „idegháború” megnyilatkozások körébe utalja a szovjet igényekről szóló híreket elismeri azonban, hogy inönü kelet-törökországi szemleutja minden eddiginél jelentősebb volt

Ankara. Izmet İnönü török államfő befejezte Kelet-Anatolia tartományait tett körutját és egy hónapig tartott látogató utjáról visszatért Ankarába. A látogatás eredményéről csak szűkszavú hivatalos közleményeket adott ki, amelyek magukban foglalták az államfőnek az egyes tartományokban a lakossághoz intézett rövid beszédeit.

Inönü elnök ezekben a beszédekben

Inönü szemleutja a török—orsz határvidéken

A hivatalos közlemények reámutatnak arra, hogy az elnök útja során részletesen tanulmányozta a népházak helyzetét és meglátogatta az egyes vilajetekben az iskolákat. Inönü gyakran tett már nagyobb utazást országában, de a mostaninak a jelentősége jóval nagyobb az eddigiekénél, különös tekintettel a nemzetközi helyzetre. Inönü látogatásai

utalt arra, hogy a katonai és polgári hatóságok kíváncságait a legalsposabban tanulmányozta és a függő kérdéseket mindenütt igyekezett elintézni. Köszönetet mondott a katonai és polgári hatóságoknak, hogy kitünően megállottak helyüket és Törökország felemelkedése érdekében elvégezték a rajuk váró munkát.

ezuttal főleg az Oroszországgal szomszédos vilajetekben folytat le. Felkereste többek között Karsz-megyét is, amelynek fővárosa az utolsó nagyobb helység és vasútállomás török földön. Ez a terület az első világháború előtt Oroszországhoz tartozott. Az államfőt itt is nagy lelkesedéssel fogadta a lakosság. Inönü elnök a néphez intézett be-

szédeben hangsúlyozta, hogy nagy bizalommal és szeretettel látta Kelet-Anatolia népének kulturális, gazdasági és szociális erőfeszítéseit s ezeket a kormány minden eszközzel támogatja.

Látogatást tett az elnök Trapezunt városában is, amely Törökország legjelentősebb feketetengeri kikötője.

AZ „IDEGHÁBORÚ” TORÓRSZÁGOT SEM KIMÉLI

Az utóbbi időben ismét felröppent az a hír, hogy Oroszország állítólag támaszpontokat akar kérni Törökországtól több feketetengeri kikötőben. Török politikai körök mosolyogva állapítják meg, hogy ezek a híresztelések az „idegháború” megnyilatkozásai. Az idegháború nem áll meg a semleges országok határainál és nem kiméli ezekre a közvéleményt sem.

Amíg a nyersbőrből finom prém lesz...

Látogatás Románia egyetlen bányabőrnemesítő üzemében — Gépek között, amelyek nyírnak, gondócsinálnak, festenek — Hogy-n lett nagyüzem tulajdonosa az egy elemet végzett inasból?

Oragtie-Szászváros. Tizenkilenc évvel ezelőtt jártam itt utoljára. Akkor még csak egy nagyobb szőrből műhelyé átalakított tereben dolgoztak kisebb mérethben s ma, a szomszédos telekkel megnövekedett tágas udvarban tekintélyes szűcsipari üzem nőtt ki a földből. A frissen épült és még teljesen be sem fejezett új épületben, több méter hosszú munkaszal mellett találom a tulajdonost. Szóbaállok a feltűnően értelmes emberrel, aki helyileg kínál meg maga mellett s mikor előadom jóvetelem célját, készséggel elmondja nekem pályafutásának érdekes történetét.

Sokgyermekű, igen szegény család fia volt. Mindössze egy elemi iskolát végzett s inasságra adott. Mikor ő inas volt, a jó iparos akkor bizony kezébe vette a vándorbotot és

külföldi mestereknél

tökéletesítette magát iparában. Ő már 15 éves korában vándoruttra kelt. Budapest, Berjín, Lipcse, Köln, Lyon, Marseille, Zürich, Luzern az állomásai. Utazott vonaton, kocsin és gyalog. Két évig Londonban volt, aztán Párizsba jött át s itt telepedett meg, ahol nyolc éven át dolgozott a legnagyobb szűcségek műhelyeiben. Huszonnyolc éves korában került haza, tizenhárom esztendő bolyongás után, kitanulva a szűcsipar minden művészi fortélyát és három nyugati nyelvet sajátítva el.

Ilyen bevezetés után érthető érdeklődéssel tekinttem meg a nagyszerű üzem, amely ezidőszent az egyetlen ilyen nemű ipartelepe az országnak. A cég nagyban dolgozik és az ország valamennyi szűcsmesterének szállítja a kidolgozott szőrméket ládászámra. Kicsiben a szűcsmunkát már csak a régi szűcspasszióból csinálja.

Üzemét a tulajdonos „bányabőr nemesítő üzem”-nek nevezi.

A gyártás menete három fázisból áll és pedig: kikészítés, festés és konfekcionálás. Az állatról lehúzott nyersbőrök ezen az uton, hatalmas változáson esnek keresztül. Először állomások a nyersbőrök raktározó terme. Innen kerülnek az óriási

többszázliteres lakadákba,

ahol mésszel kevert vízben, négylapátos hengerkerék forgatása közben takarítják meg a husmaradéktól és más tisztátalanságtól a bőrt s a rajtuk levő

gyapjút. Innen a mosókádakba kerülnek, ahol szintén lapátos kerekű forgatják mindig tisztább vízben, míg szépen megtisztulnak. Azután a szarutóba jutnak. Száritás után a „bőrészológép” munkája következik. Ezeknek korongokon forgó kései legyalulják a bőrt, megtisztítva azokat a még rajtuk maradt legkisebb érdességtől. Itt gyalulják a prémek bőrét báronysimává.

Aztán jön a bőrök fehérítése, majd a bőrök festése következik. Megnéztük a festékraktárt. Valóságos laboratórium elnevezés illik rá. Itt lombikok, mérőcészkék és poharak, hajszálérzékeny patikamérlegek mellett százalépnak a festékesdobozok és különféle vegyszerek. A bőrök festéséhez nem kevesebb, mint háromszázötvenféle szert használnak. Ezeknek alkalmazása gyártási titok. A szőrmefestékek mellett különféle bőrfestékek is vannak, mert a feldolgozás közben megégett vagy megsérült bőrt is megfestik különféle színekre. Ezeket keztűnek, ablakótlónak s más ipari célokra használják.

Festés után

következik a prémek nemesítése

A bárány-bőrből különféle szőrmepusok készülnek. Így persianette szürke és barna színben (perzsiantázt). A különleges gépek egész garnadája áll itt a szőrmekészítés szolgálatában. A préselőgép hullámos vonalozású fémhengerével préselik a nedves szőrmébe a perzsaprémet gondócsinát.

Van azután gép a bőrök puhítására. Különleges porológép, amely a száritott és fehérített szőrmékből kiszívja a port. Nyírógép, amely különböző hosszúságúra nyírja a szőrmét, olyanformán, mint a finyirógép a pázsitot. Van azután fésülőgép, a prémek kifésülésére, husológép a nyulbőrnek, amely arról leszedi a húst, Breitschwanz-nyírógép, amelyen levegő huzza a bőrt a kés alá.

Bementünk egyik konfekciós terembe. Huszonnyolc szabóvarrógép dolgozik itt. Két angol-gyártmányú különleges szerkezetű szűcsvarrógép is van a finomabb prémek céljaira. Egyik munkás éppen egy festett rókbőrön dolgozott. Soha nem látott formájú szűcskéssel vágdosott bele a bőrbe különféle, egyenes és harántvágásokat s azután a vágások helyét gyorsan összevarrta. Gallért for-

mált bundához. Itt kaptam azt a magyarázatot, hogy a vágások a szűcsmesterség legényesebb s legfontosabb részét képezik. Igenc nagy ügyességet és gyakorlatot igénylő munka az, mert ezek által formálják és idomítják a prémeket a test formái után. Ez a tulajdonképpeni szőrmeszabászat.

Érdekes a bőrök kezelésének és nyílvántartásának módjával is megismerkedni.

Mint említettük már, a gyártásnak három fázisa van: a kikészítés, festés és konfekcionálás. A megmunkálásra beadott bőrtök különleges, tükből formált bályegző belevért betűivel jegyzik meg. Mindegyik bőrnek

külön kartoléklapja

van. Erre feljegyzik a bőrök jelbeli, egy nyílvántartási számot, a rendelő nevével és az elvégzendő munka természetét. A bőrnek minden útját a kartotékban pontosan feltüntetik és amint a tulajdonos megmutatta, a sok ezer bőrű bármely pillanatban tudja, hogy mikor, hol és merre található.

Egy világlátott, kiváló szakember fáradhatatlan munkásságának eredménye ez az országban egyedülálló szűcsipari nagyüzem, amely a kezdetleges, kézzel műhelyből nagyüzemmé fejlődött.

Serestély Béja

Iskolák a „Senki földjén”

A Bántásnak az a része, amely a megszüntetett jugoszláviához tartozott, az 1941. tavaszán lezajlott események óta ugynevezett „Senki földje”. Az élet azonban ott is a rendes mederben folyik és különösen az oktatás terén fejtenek ki szorgos működést a „Senki földjén” lakó nemzetiségek.

Legújabb hivatalos kimutatás szerint a „Senki földjén” a következő elemi népiskolák működnek: 37 román elemi iskola 280 osztállyal, 79 magyar elemi iskola 207 osztállyal, 86 német elemi iskola 343 osztállyal, ezenkívül van 570 szerb, 34 szlovák, 5 bolgár, 4 cseh és 2 orosz népiskola összesen 615 osztállyal.

A középiskolákra vonatkozó adatok a következők: magyar tannyelven működik 2 főgimnázium és 1 alginimázium, 1 kereskedelmi akadémia és 2 polgári iskola. A románoknak van 1 tanítóképzőjük, a román középiskolás tanulók az egyik szerb reálginimázium mellett működő román oktatási nyelvi párhuzamos osztályba járnak. A szerbeknek van 4 fő- és 1 alreálginimázium, 1 tanítóképzőjük, 1 kereskedelmi akadémiajuk, 6 polgári iskolájuk. Német tanítási nyelven működik 2 teljesen és 3 nem teljesen kiépített középiskola, 1 gazdasági főiskola, 1 tanítóképző és 9 felsőbb népiskola.

URANIA-filmszínház Arad

Távvezérlő 12-32.

Ma és minden nap: 3. 5. 7. 9-kor. Camila Horn, Gustav Gründgens

FRIEDEMANN BACH

Következik: Vörös bilincsek (Odessa)

Le kell élnünk!

Egy huszesztendősi egyetemi hallgató gyilkos lett albertet, lakásán. Bucsurelemben szószertit ezeket írja: „Meguntam ezt a marhaságot, amit életnek neveznek.”

A fiatal ember jó anyagi körülmények között élt, vidéki szülei elláták pénzzel, egyszerűen semmisen hiányzott ahhoz, hogy nyugodt és rendes körülmények között befejezze azt, amit már elkezdett, vagyis tanulmányait, és hasznos polgárra legyen a társadalomnak.

Az esei, amely rendes körülmények között nem több, mint egy rendőri hír, mélységesen megdöbbent mindenkit, aki egy kicsit jobban elmélyed benne. Nem az első öngyilkosság az, amelyet szinte gyerekszámba menő fiatal emberek követnek el, olyanok, akiknek a világon semmi okuk sincs a halálra. Ez az egyetemi hallgató azonban husz évével és néhány napjával marhaságnak nevezi azt a csodálatos valamit, amit életnek hívunk s aminél az elmúlása előtt reszkető férdél állanak halálra ítélt büntözök, gyilkosok, akiknek a más élete nem volt több, mint egy széjjelzakadt fonal. Vajjon micsoda tapasztalatok sürhették le a bensejében ezt a rövid, kemény megállapítást, milyen tragédiák játszódhattak le egy huszesztendősi fia szeme előtt, amelyek arra készíteték, hogy hívós, józan fejjel elszálljon az éleiből, amit „marhaságnak” tart?

Mit tudhat az életről egy gyerek, akiknek husz éves koráig semmi baja nem volt, pénze van és általában minden kötötte elő az ő jólétére gondoskodik. Csudálatos korszak ez, amelyben serdülő fiúk és leányok könnyedén elhajúják maguktól az életet és úgy lépik át az örök sötétség küszöbét, hogy meg se rezdülnek belé.

Tudom, hogy sok minden történik egy husz éves életben. Tudom, hogy vannak pillanatok, amikor legszívesebben abbahagyom minden és hirtelen elkeseredésemben talán a legszörnyűbb lépés is kitelik föle. De az, ahogyan ez a husz éves egyetemi hallgató számol le az életet, nem pillanat szüleménye, nem szerelmi csacsakadás nekieseredése, ez már filozófia, sőt és borzalmas bölcselet, amelynek mélységére és magyarázatára nem találunk szavakat.

Husz évesek! Nem idő ez, amelyben élünk, mindnyájan tudjuk, de odakinn ragyogó színekkel sziporkázik az őszi nap, a fákon ezernyi színben pompáznak a csodás őszi lombok, késői pillangók szállnak a kert virágok között és jenn az ég kékségében valami egyre biatát, szebbet, jobbat ígér.

Husz évesek! Egyverzajtól remeg a föld, de a pokoli harmonizáció között néha hallani lehet valami távoli csöndes, édes muzsikát is, amely egy-egy magányos órában szívünkre száll és elfelejtet küzdelmet, bajt, szomorúságot, félelmet.

Annyi szépség van a világon, még ma is és mindig. Az Isten nem alkalmazkodik az emberi cselekedetkhez és a legszörnyűbb napokban is elárasztja a földet a szépség ajándékával. Nézetek körül az alkonyatban, amikor elhalkul a robort zaja és nézetek fel az égre, amelyen egyforma szépen ragyognak a csillagok.

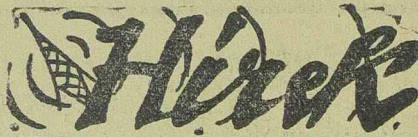
Fáradt, agyonhajszolt, gondoktól kihozott emberek dolgoznak gyárakban, frásztaloknál, talán egy szemvillanásnyi vagy szippantásnyi jut csak nekik mindebből a szépségből, mégis dolgoznak lelkiismeretesen, odaadással, hogy cselet legyenek kötelességüknek, amelyet az élet parancsolt rájuk.

Az élet, amelyet le kell élnünk, bármi történjék is. (t. t. a.)

— Ellenőrzik az elsötétítés végrehajtását Tarnaveni-Dicsőszentmártonban. (Saj. tud.) A városi vezetőség figyelemzetti a lakosságot, hogy az elsötétítést este hét órától reggel öt óráig a legpontosabban hajtsa végre. A rendelet végrehajtását ellenőrzik és az ellene vétőket szigorúan megbüntetik.

— Adományok. A dr. Kakuk-csecsemőgondozó és napközi gyermekotthon javára P. Zs. (Ronati-Rónác) 200. Hadfy 1000 és Tárcaj 1000 lejt adományozott a Déli Hirlap kiadóiban.

Okf. 16, szombat
Római kat.: Gál
Protestáns: Gál
Ortod.: Longin

Vapkelte: 6 ó 18 p.
Nyany: 17 ó 12 p.
1 nappal hossza:
11 óra és 2 perc

A Déli Hirlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timișoara-i-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Piata Brătianu 3. Távbeszélő: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap hához való kézbesítésévl vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdető-irodában, Metianu-utca 6. Távbeszélő: 17-11.

— Az államvezető ellenőrző látogatása. (București). Antonescu Ion tabornagy államvezető, mint a Rador jelenti, október 7-én, 8-án, 9-én és 11-én ellenőrző látogatást tett több vlascamegyei, tekeormamegyei és fagaras-fogarasmegyey intézménynél és vallalatnál. Az államvezető utja során megállapította, hogy mindenütt mind a lakosság, mind a hatósági szervek keményen dolgoznak.

— Kezdek és haladók részére olasz nyelvintézmények Aradon. (Arad). Megirtuk, hogy az aradi Olasz Kulturintézet ebben az évben is megrendezi szokásos olasz nyelvintézményét. A tanfolyam október 18-án kezdődik. Külön tanfolyam lesz a kezdők és haladók részére. Az érdeklődők a Moise Nicoara-filicium titkárságához fordulhatnak felvilágosításért, délutánonként fél hat és hét óra között.

— Gazdasági kiállítás Comloșulmare-Nagykomlóson. Október 17-én, vasárnap Comloșulmare-Nagykomlósi timiștorontalitemestorontali községben mezőgazdasági kiállítás nyílik meg. A kiállításon mezőgazdasági terményeket, főzélékeket, gyümölcsöket, szőlőt és bort, kisállatokat, háziipari készítményeket és mezőgazdasági gépeket mutatnak be.

— Megkezdődött Aradon a cukorkiosztás. (Arad). Az aradi élmezési hivatal közli a kereskedőkkel és a fogyasztóközönséggel, hogy az októberi cukorkiosztás megkezdődött. A kereskedőknek a Romcolind-lerakattól kell átvenniük a cukrot és a kiosztás kezdetét az üzlet bejáratánál kifüggesztett táblával tudatniuk kell vásárlóikkal. A fejadag egy kilogramm, a 3-as számú cukorjegy alapján. A fogyasztóknak tíz napon belül át kell venniük a cukrot.

— Cipő- és talpatalványok kiadása Timișoara-Temesvárott. A városi közlémezési szolgálat az ismeretes cipőjegy-rendszerre utalva közli, hogy a város cipőjegy-egysztő hivatala a köztisztviselők és nyugdíjasok, a hadirokkantak, hadiövezgyek és hadiárvaik, valamint a nemzetvédelmi termelésben foglalkoztatott alkalmazottak és munkások kivételével polgári személyeknek utal ki cipő-, illetve talpjegyet. Új cipőt csak az kaphat, akinek egy pár cipője van, javítási anyagot pedig az, akinek két pár cipője alapos javításra szorul. A város közlémezési szolgálatja közli, hogy utalványt csak egyéni kérvény alapján adnak ki. Kérvény-nyomatvány a cipőüzletekben 20 lejért kapható. E kérvények október 15-től kezdve terjeszhetők be. Minden kérvényt felülvizsgál a cipőjegy-bizottság, amely hetenkint kétszer, háromszor tartja üléseit. Az utalvány átvétele alkalmával a kérvényező bemutatja személyazonosságát igazolványát, valamint a tavalyi — 1942. évi — élelmiszer-jegykönyvecskéjét. 16 évesnél fiatalabb kiskorúak csak az új élelmiszer-jegykönyvecskéjüket mutatják be a hivatalban, a hivatalos órák alatt (reggeli félnyolc és déli félhárom óra között), Timișoara-Temesvárott egyébként a már bevezetett szokást tartják meg, oly formán, hogy a kérvényező, mielőtt kérvényét betérjeszti, a kereskedővel láttamoztatja az utóbbit és igazoltatja, hogy abban az üzletben az illető számára megfelelő cipő található. Ez a cipő aztán az utalvány kiadásától számított 24 órási időtartam alatt a vevő rendelkezésére áll. Cipőutalványt október 18-tól, hétfőtől kezdve adnak ki. A javításra szóló anyag kiutalásának megadását később közlik.

— Bizottság a törvényegységesítés ellenőrzésére. (București). Mint a Rador jelenti, az igazságügyi miniszter kabinetirodájá mellett bizottságot jétesítettek. A bizottság hivatása, hogy a törvényegységesítéssel kapcsolatos munkákat ellenőrizze.

— Légvédelmi utasítások Aradon. (Arad). Az aradi légvédelmi parancsnokság közli, hogy az épületeket nem szabad fehér vagy más világos színre festeni, hanem csak sárgás-szürkés-zöldes színre, vagy az épületek környező színnel azonosra. Övóhelyeket árkokat kell ásni és lehetőleg elkerülni a pincéknek erre a célra való használatát, mert ezek nem nyújtanak biztos menedéket. Minden iskolának a növendékek számára elegendő férőhellyel, lehetőleg fedett földalatti menedékhelyet (árkot) kell készítenie. A járművek és gyalogosok céltalan éjszakai forgalmát szigorúan megbüntetik. Ugyanígy a járataln utcákban és a közterekben meg nem engedett állal tartózkodó személyek ellen megindítják az eljárást.

— Ismét működik az aradi tanonok tehetségkutató intézete. (Arad). Néhány napja ismét működik Aradon a tanonok részére felállított tehetségkutató intézet. Ez a tehetségkutató vizsgálat ingyenes, de kötelező mindazokra nézve, akik minősített kereskedelmi vagy iparágban akarnak elhelyezkedni. A tanonjelölteknek, szerződötésük előtt iskolai bizonyítványukkal és állampolgársági igazolványukkal kell jelentkezniük az inasothon épületében működő tehetségkutató intézetben.

— Az osztályorsjáték negyedik osztályának éisónapi húzása. (București). Az osztályorsjáték negyedik osztályának éisónapi húzásán a következő számok nyertek nagyobb összegeket: 600.000 lej: 44.289; 60.000 lej: 50.335; 40.000 lej: 15.053; 30.000 lej: 6807; 54.474; 20.000 lej: 49.383; 22.277; 2588; 64.234; 16.887; 11.331; 55.185 és 71.066. A felsoroltakon kívül még több sorjegyet húztak ki egyenkint 14.000 lej, 10.000 lej, 9000 lej és 8000 lej nyerevényvel. A húzás tovább folyik. Számhibákért felelősséget nem vállalunk.

— Cukorjegyeket loptak és „fekete” cukrot árultak. (Saj. tud.) Ardean Olimpiu 20 éves és Pisano Leopold 19 éves devai-déval fiatalemberek, akik a városban voltak alkalmazva, még a nyáron éjszaka fejtörtek a közlélezési hivatalban egy szekrényt és abból 190 élelmiszerüzletet loptak ki. Ezzel ez volt a céljuk, hogy maguknak elsőrendű élelmiszereket, elsősorban pedig cukrot szerezzenek. Minthogy azonban tartottak attól, hogy feltűnő lesz a kereskedésekben, ha ketten olyan sok jeggyel jelentkeznek, barátaiknak és ismerőseinek is adtak bejűt. A cukor kiváltására szükséges pénz Izrael Etelka és Eorca Minodora után szereztek. A kiváltott cukorból közel száz kilogrammot adtak el kilogrammonként 400 lejes áron. Az utóbbi hetekben azonban megéreztek, hogy a rendőrség nyomozást indított és azért a még meglevő lopott élelmiszerjegyeket elégették. Ennek ellenére azonban a rendőrség mégis leleplezte őket és letartóztatta, Ardean Olimpiu és Pisano Leopoldot, aki 500 majd 5000 lejlel akarta megvesztegetni a rendőrt, hogy engedje szabadon. Bűntársaik közil letartóztatásba kerültek még Finna Josif, Hodisan Petru és Klótz Dumitru. Eljárás indult ezenkívül Izrael Etelka, Eorca Minodora és mások ellen is.

— Adófizetési kedvezmény a harmadik évnegyedre. (București). A pénzügyminisztérium közli, hogy az adófizetési eljárás 190. szakasza értelmében 5 százalékos kedvezményt kap egyes adója fizetésénél az az adófizető, aki az október—november—december hónapra esedékes adóját november 15-ig kiejyleníti. (Rador).

— A timișoara-i-temesvári kereskedelmi és iparkamara közleménye. A kereskedelmi és iparkamara közli a körzétében tartózkodó betéti és közkereseti társaságokkal, hogy tekintet nélkül arra, a kereskedelem mely ágát üzük, vagy a társaság egyik, illetve mindkettő tagja iparengedéllyel rendelkezik vagy sem és végül függetlenül az alkalmazottak és felhasznált löerő számától, kereskedelmi jogosítvánnyal (autorizația de exercita-rearea comerțului) és bejegyzett céggel kell bírniuk. A kamara figyelemzetti az érdekelteket, hogy az érvényben lévő rendelkezések szigorú büntetéssel sújtják azokat, akik az intézkedéseket figyelmen kívül hagyják.

— Vállalatok élelmiszertartálékolása. (Arad). Az aradi városi elátásügyi hivatal közli mindazokkal az aradi vállalatokkal, amelyeknek alkalmazottak élelmiszerezletására gazdasági hivataluk van, hogy az alkalmazottak tíz napi élelmiszeri szükségletének megfelelő mennyiséget tartálékolniuk kell. Ez arra az esetre szükséges, ha a várost esetleg bombatámadás érné. A tartálékolt élelmiszerek árát az alkalmazottaktól előre nem vonhatják le.

— Közszükségleti cikkek bioctán Simeria-Piskin. (Saj. tud.) A közalkalmazottak simeriai-piskii élelmiszerezlető központja megkezdte a vasutasok számára a téli burgonya és hagyma kiadását. A burgonya kilója 11 lejbe, a hagyma pedig 14 lejbe kerül.

— Az aradi állatorvosi hivatal a tejhamisító ellen. (Arad). Az aradi városi állatorvosi hivatal közleményt adott ki, amelyben utal arra, hogy a bíróság szigorú büntetéseket alkalmaz a tejhamisítók ellen és egyben ismerteti a vizezett tej káros hatását a gyermekek, de a felnőttek egészségére is. A közlemény szerint főleg a piaci viszonteladók vizezik jelkiismeretlenül a tejet és ezáltal pontosan 2000—3000 lejt nyernek.

(*) Halálozások. Goró Arthur folyó hó 13-án 58 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 15-én délután 3 órakor lesz Aradon a Felsőtemető halottasházából. — Rozemberger Sámuelné hosszas szenvedés után Aradon elhunyt. Temetése október 15-én délután 3 órakor lesz a régi temetőben.

— Ügyeletes gyógyszerárak. Október 18, péntek: Arad: Lager (Regina Maria-ut 21), Berger (Saguna-ut). — Timișoara-Temesvár: Belváros: Ionescu-Heyer (Mercy-utca és Unirii-tér szöglet), Gyárváros: Kigyó Traian-tér 7), Erzsébetváros: dr. Cristea Margareta (Lahovay-ter 1), Józsefváros: Csillag (Dragalina-tér 9), Mehala: Corvin (Cloșca-utca 18). — Fratelia-Ujksoda: Pannajoth. — Frideorf-Szabadfalu: Bonomi. — Október 16, Sibiu-Nagyszében: dr. Binder (Reisper-utca 9).

— Mozik műsora. Október 15, péntek: Arad: Aro: „Fra Diavolo”, Corso: „Egy mosoly története” (Marianne Hoppe, Ferdinand Marian, Paul Dahlke), Forum: „Az ördögi vér” (Gustav Diesel, Lusselle Beghi, Paola Barbara), Urania: „Friedemann Bach” (Camilla Horn, Gustav Gründgens). — Timișoara-Temesvár: Apoljo: „Tengeri kiráregtet” (Andrea Checchi, Vera Bergmann) Capitol: „Az asszonyok nem angyalok” (Willy Forst, Marte Harell, Axel von Ambesser, Margot Helseher), Corso: „Mese a szerelemről” (Assia Noris, Pietro Luj, Carlo Campanini), Thalia: „Az okos Marianne” (Paula Vessely, Attila Hörbiger, Herman Thimig).

Folyóiratunk a

HAVI SZEMLE

Megrendelhető:

ARAD, Str. Brătianu No. 2-4

Tükör

Nápolyi szerenád

Írta: MAREK ANTAL

Anna ugy emlékezett vissza erre a napra, mint életé legszebb emlékére. Az irodában, ahol reggel nyolctól délután kettőig türte főnöke szeszélyeit, sokszor megállott a toll a kezében. Elmerengett az irászatnál, látta a nápolyi partot, távolban Capri elmosódó körvonalaival a kertet, a fényben uszó villákat. Érezte bérén az olasz nap sugarait, ahogyan cirógatják sápadt arcát és csodálatos erőt sugároznak a testébe.

Életének ez az egyedüli szép kalandja Nápolyban érte utól suhanó éveit. Az utazási iroda programja szerint éjjel utazott, nappal gyönyörködött. Velence, Firenze, Róma, Nápoly, Capri, ez volt az előre összeállított utiterv, amely szerint Bodnár Anna utazott. Az utazás édes igalma hetekkel előbb hatalmába kerítette. Pontos utiterv lapit a retiküljében.

Azon a délutánon, amikor Nápolyban az emlékező eset történt, második napja járta a várost. Egy téren, a nevét elfelejtette, pompás lángost evett fél liráért, amelyet jóformán az utcán sütöttek. Végigjárta a muzeumot, megcsodálta a pompájuk kulturáját. Délben félórát aludt a svájci albergójában, s utcai dal ébresztette fel. Lent a téren énekel valaki, rongyos csavargó talán. Bodnár Anna kinyitotta a szemét és nem mert megrögzülni. A meleg dallam idegen nyelven is érthetően beszámolt a szegényes szobába, körülbegette a falakat, illattal szórta tele a levegőt és akkora vágyat ébresztett benne, hogy a szíve befelé járuljon. Igen ez komoly fájdalom volt, ott a szíve körül. Kezét szívére szorította és megejtette az a varázslat, amelyről csak a regényeken keresztül értesült, de amelyet ő maga nem élt át soha.

Tulajdonképpen így kezdődött az egész. Délben énekel az utcán egy ember, koldus, csavargó vagy akárki s délután program szerint ki kellett mennie Posilippóra villamoson, a villamos jó ideig robogott a paron és a part melletti kisutakon. Mikor lezárt, kertek alján lépegetett felfelé a keskeny utacsákon. Egyre magasabbra és magasabbra lépdelt, a kertekben narancs és citromfák bólogattak a könnyű tavaszi szélben gyümölcsök megrakott ágaikkal. Egyre magasabbra ért. A látvány, mely a szeme elé tárult, felséges volt.

Ott pihent édesen a tenger. Kéken, ahogyan gicces festményeken ábrázolni szokták tengert schesam látott festők. Vitorlások állottak a messzeségben, szinte mozdulatlanul. Körül hegyek és a hegyek oldalában villák állottak. Azok a boldog emberek laktak erre felé, akik életük végéig bámulhatták a tengert és ha meghaltak, a tenger színével árnyalt napfény borult utójára a szembogarára. Anna még soha nem látott ilyen szépet. Soha az életében. Szívét ugyanis átfonta már a dal, a híres nápolyi dal, amely annyi embert megigézett és itt marasztalt már.

Nehezen szakadt el a tájtól. Alig ment pár lépést lefelé, újra meg újra megállt és visszanezét. Mint a szerelmes, aki összevesszett kedvesével és elindul, de várja, hogy az visszahívja még és a megbékélés gyönyörűsége perccel éljék át újra.

Lent fiákkerekek ajánlkoztak, hangosan

— Simeria-Piskin a lakosság csak ugyanannál a péknél vásárolhatja a kenyeret. (Saj. tud.) A város közzétáti hivatala elrendelte, hogy ezen túl a lakosság kenyerszükségeit naponta mindig csak ugyanannál a péknél lehet beszerezni. Ebből a célból mindenkinek látványoztatnia kell élelmiszer-jegyfüzetét annak a péknél, akinek ezen túl a kenyeret vásárolni akarja.

— Virágzó orgonafák Alba Iulia-Gyulafehérvárott. (Saj. tud.) A hosszú ősz Alba Iulia-Gyulafehérvárott is másodszor kivrágogtatta az orgonafákat. A Plevnei-utca és a Franciscanilor-utca több házában kertjéből is kacag az arrajárókra az orgona illású virága.

és követelően, de Anna elhárítván intett. Nem, nem. Larája veszedelmesen fogott. Velencében karkötőt vásárolt és könyvmappát, barátainak is apróságokat és édesanyjának egy nyakláncot fehér korallból. És sok-sok fényképet vásárolt, hogy megőrizze azt a sok szépséget, amit neki ez az utazás nyújtott.

A villamos zörögve vitte vissza a városba.

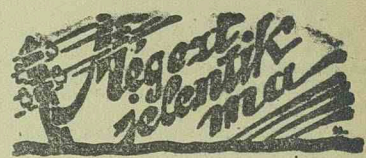
Mikor le akart szállni, valaki énekelni megett a villamosmegállónál. Ismét az a halhatlan vágy, amely zúgott és zengett a meleg délutánban. Anna büvölyen hallgatta. Elfelejtett lépni a villamosról. Hirtelen meglátta az éneklőt is. Szemtelen szemű, fekete olasz legény volt, könyökénél, ahogyan lendültelet tágitotta mellkasát, lyukas volt a kabátja. Ő is észrevette Annát, ahogyan szinte elbűvölten megállt a lépcsőn és elfelejtett leszállni. Lépett egyet előre és már ott volt Anna előtt. A szemébe nézett lángolóan, elbűvölően. A kaluz nekikötött az ajtóknak, nem esőngette el a kocsit, csak állt ott, a leányt, nézte és az éneklőt és minden megértett. A vezető, aki hiába várta a csemetét, ugyancsak kihajolt a kocsiából és mosolyogva hallgatta a dalt. Többen is megálltak az utcán, ami olaszoknál külön kiintézettszamba megy és nézték Annát, ahogyan pironkodva áll a lépcsőn, percek múlva sem veszi észre a büvölyetben, hogy megakasztja a forgalmat, le kellene szállania a villamosról és a boldogságnak erről a magasztalóról és mennie kellene a dolga után. De nem lehetett megrögzülni. A boldogság kék madara odaröppent a vállára s ha megrögzülni elröppöl onnan. Elröppöl és nem tér vissza többé soha.

Percek teltek el így. A csavargó egyre igézte a csunya, de most szinte megsebzett idegen leányt, és énekel neki ott a nápolyi utcán, szívhévízően, gonoszul, csak neki és senki másnak. Le nem vette a szemét róla, mert megérezte, ha egy pillanatra is másfelé néz, az igazetnek vége, az emberek nevetnek a szemébe, mint a cinkosok és a leány megszégyenülten elrohan. A csavargó most adakozott, a hangulatot és a szerelem adta annak, aki nem szokta meg ezt a forró világot, ezt az ég felé szárnyaló és tengerentútra zánt éneket.

Egyszerre csak Anna hirtelen észrevette, hogy a villamoson áll. Ijedve leugrott a lépcsőről és römiltlen körülnézett. Mindenünnen barátságos arok mosolyogtak feléje biztatóan és gyönyörködve. A kaluz csemetett, a vezető megfogta a fogantyút, az emberek dolgozka indultak és a csavargó eltűnt. Anna állt már csak a téren, autók suhantak a jó uton, biciklik csemettek és rádió szölt valahol. A tengeren elbűvölt egy hajó kürtje.

Csoda történt vele. Megízlelte a boldogságot, ott abtan a dalban, s ehhez hasonlóan soha nem rezült meg benne a boldogság zengő hurja. A fiut is látja még egyre, ahogyan parázs szemével bámulta őt s ahogyan jött, úgy el is tűnt a szeme elől. Évek múlva, amikor Anna erre a jelenetre gondolt, az a gondolata támadt, hogy varázslat történt, mesebeli herceg volt álruhában, akár a gyermekek meséjében.

— Aradi szabotázsbíróági ítéletek. (Arad.) Hartmann Jakab aradulnoui-ujaradi kereskedőt a szabotázsbíróóság hat hónapi munkatáborra ítélte, mert a szódavízet a megengedettnél drágábban adta el. Crisan Paraschiva glogovati-óthalomi tejárust, mert vizezett tejet hozott az aradi piacra, ugyancsak hat hónapi itéte a bíróság, az ítélet végrehajtásának felfüggesztésével. Junek Anna peregulmarei-nagypereregi aszszony 15 kiló cukrot szállított Bucurestiből, ezért egy hónapi munkatáborra ítélt. Titsch Fábán aradulnoui-ujaradi kereskedő azért kapott hat hónapot, mert a petróleumlámpát a megengedettnél drágábban árusította. Az ítélet végrehajtását ebben az esetben is felfüggesztette a bíróság.

A HÁBORU UTÁN IS ELLENÖRZÉK AZ ANGOL IPART. (Stockholm). A brit hírszolgálati ügynökség jelenti: Morrison angol belügyminiszternek az alsóházban elmondott legutóbbi beszéde nyomán egy feladott kérdésre Churchill miniszterelnök azt válaszolta, hogy a háborút követő időkben általában fenntartják az angol ipar ellenőrzésére hozott intézkedéseket. (Rador).

SVÁJC BARAKKOKAT ÉPÍT A MENEKÜLTÉK SZÁMÁRA. (Bern). Svájcban jelenleg 61.045 menekültet tartanak számon. A kormány 3 millió frank hitelt engedélyezett barakkok építésére. Ezekben fogják elhelyezni a menekülteket. Eddig 5000 menekültet iskolákban szállásoltak el, amelyeket most a tanítás megkezdése miatt ki kell üríteni.

KÖZMUNKASZOLGÁLAT BELGRÁDBAN. A szerb fővárosban a közmunkát eddig a munkások hiánya miatt a fővárosi köztisztviselők látták el. Ezt az intézkedést oly módon módosították, hogy a közmunkát ezen túl két-három részben a köztisztviselők, egy-három részben pedig a szabad pályákra levők látják el. A közmunka hét hónapig tart és aki nem tudja vállalni, az a saját költségére helyettesítést állít.

KÉT TÖRÖK HAJÓ ELSÜLLYEDT. (Ankara). A Fekete-tengeren dühöngő hatalmas vihar következtében a „Büjlike Elemdar” nevű, 280 tonnátartalmú török motoros hajó elsüllyedt. A „Karabasz” nevű hajó az európai törökországi partok közelében szintén a vihar áldozata lett.

TÜZ PUSZTÍTOTT EGY AUSZTRALIAI HADITENGERÉSZETI TÁMASZPONTON. (Genf). A brit hírszolgálat jelentése szerint, a Sydney közelében fekvő ujskóciái Point Edward, haditengerészeti támaszpont rakpartján tíz óras tüzvész volt, amely csaknem teljesen elpusztította a rakpartot. A kárt egy millió dollárba becsülik. (Rador).

A NEDICS-KORMÁNY FIGYELMEZTETÉSE SZERBIA LAKOSSÁGAHOZ. (Belgrád). A szerb kormány újlag olyan értelmű rendeletet adott ki, amelyben figyelmezteti a lakosságot, hogy tartózkodják a hamis hírek terjesztésétől. Az ilyen hírek terjesztőit a legszigorúbban meg fogják büntetni.

BORZALMAS SZÉLVIHAR TOMBOLT MEXIKÓBAN. (Buenos Aires). A mexikói Mazatlan kikötőváros felett borzalmas szélvihar tombolt. A házak összeomló falai 17 ember megölték, míg további 40 személy megsebesült. Több ezer ember hajléktalanná vált. A kikötő kereskedelmi nyegede viz alá került. A város katonai parancsnoka ostromállapotot rendelt el, hogy ezzel megakadályozza a fosztogatásokat. (Rador).

UJABB GÖRÖG MUNKASZTA-GOK MENTEK NÉMETORSZÁGBA. (Athén). Szalonikiból több görög munkás indul Németországba munkaszolgálatra. Szeptemberben az idén már a hatodik munkás-csoport ment Szalonikiból Németországba. Hasonló munkás-osztagok mentek Athénből is a német fővárosba.

ZENDÜLÉS INDIA ÉSZAKNYUGATI VIDÉKÉN. (Bangkok). India északnyugati vidékén a zendülő hindu lakosság ismét nagy nehézséget támaszt az angol hatóságoknak. A zendülés miatt az angol hatóságok több helyen kénytelenek voltak a katonai őröket megértesíteni. Eddig csupán a zendülő egyik vezetőjét és néhány bizalmas hívét sikerült kézrekeríteni. (DNB).

Rádió

OKTÓBER 16, SZOMBAT

Bucuresti: 6.55 Ébresztő, hírek. 12.45 Hírek. 13.30 Bajársi óra, 13.50 Hírek német nyelven, 14. Hírek, 14.15 Közlemények, 14.30 Söbésültek szórakoztató műsora, 15.30 Kerengők, 15.40 Katonák postája, 16.40 Hírek főz nyelven, 18. Szórakoztató zene, 18.15 Hírek német nyelven, 18.25 Könyvű zene, 19. A bécsi Kreutzer-együttes hangversenye, 19.40 Közlemények. 19.45 Hírek, 20. Zene különféle hangszeren, 20.40 Előadás Transnistriáról, 21. Zenekar, 22. Hírek, sportesemények, 22.15 Közlemények, 22.20 Szórakoztató zene, 23.00 Induló.

Radio Moldova: 12. Román népzene, 12.30 Könyvű zene, 12.30 Hírek, 19. Régi irodalmi szalon Isabán. 19.15 Hegedű, 19.35 Francia zene, 20.15 Román indulók, 21. Hírek, 21.15 Kamarazene.

Budapest I: 7.25 Torna, zene. 8. Hírek, zene, 9. Hírek német, román, szlovák, ruszin, szerb nyelven, 9.30 Rádióiskola, 11. Hírek, 11.15 Fuvószenekar, 12.15 Kamarazene, 12.40 Régiségstani előadás, 13.10 Szalónzene, 15. Fuvószenekar, 15.30 Hírek, 16. Táncczene, 16.30 A hadszínterek földrajzi szemmel nézve, 17.15 Hangszerszólók, 17.45 Hírek, 18. Nóták cigányzenével, 19. Hangképek ismeren, 19.30 Tánccsvitt, 19.40 Külföldi tánc, 19.50 Hírek, 20. Eisemann Mihály saját szerzeményeiből vezényel, 21. Vaszary Gábor csevegése, 21.15 Operettrezletek, 22.40 Hírek, löversenyeredmények, 23.10 Hírek német, angol, francia nyelven, 23.30 Táncczene, 24.45 Hírek.

NE DOBD EL

a DÉLI HIRLAP-ot.

ADD ODA

másnak is, amikor magad már elolvastad

Apróhirdetések

ÜZLETHELYISÉG, nagyon szép, több célra megfelelő, esetleg üzletberendezéssel együtt eladó. Cim Reclamanál, Arad Eminescu-u. 4. (2973)

FŐRFIEUNDA, bakancs, sevrőlakkcipő eladó. Arad Alexandri Gavra-utca 18. 8. ajtó. (2974)

NÉMET órákat adok, társalgási módszer, mérsékelt díjazás. Felvilágosítás délután 4-6-ig. Rapid-iroda, Arad, Eminescu-utca 3. (2975)

Boy-szolgálat Fávbeszélő 17-7 Minden megbízást gyorsan, pontosan elvégző. Aradon-Timisoarán, Lugojon és Bucurestben. Arad Belváros 50 lej, Külváros 70 lej. Iroda, Arad, Alexandri 5. sz. a. n.

ELADO új, fekete női bőrcipő, 39-es, 2 álló íróasztal, 2 sodronybetét. Arad, Eminescu-utca 27. (2976)

HATSCHEK-UGYVÉRSÉG, ARAD, Carol-körút 17. fávbeszélő 16-95. 14.000.000: 17 holdas szőlőbirtok városközelben, hatszobás villával, melléképületekkel — 5500.000; tizenöt holdas hegyaljai szőlőbirtok két tagban külön-külön is épületekkel, felszereléssel kel. 4200.000; gyorsvonati megállónál ötös-félholdas jölkezelt — 4000.000; nyolc holdas jól kezelt, villamos megállóval, nagypéület, sok felszereléssel, — 3500.000; ötholdas szőlőbirtok kastéllal, termés, felszereléssel. — 3000.000; Ghiorocan jófekvésű. — 2000.000 Paulisi háromholdas kis villával. — 1250.000 négyfél holdas borszőlő napos fekvéssel, épületek, felszerelés. — 700.000; sirtai háromholdas, épület, felszereléssel. 600.000; Paulishoz közel háromholdas. (325)

JÓL FŐZŐ tisztá, fiatal vagy középkorú szakácsnőt jó fizetéssel azonnalra alkalmazok. Arad, Nicu Filipescu-utca, 33. (323)

BUTOROZOTT szoba konyha-használatlalt kiadó. Arad, Marasesti-utca, Pinter fűszerüzlete. (2980)

Futárunk szombaton indul Bucurestbe. Megbízásokat szombat délig előad a RECLAMA hirdetőiroda, Arad, Eminescu-utca 4.

ELSŐRENDŰ, keveset használt, 45-ös bakancs eladó. Arad, Tache Jonescu-u. 4. b. ajtó. (2983)

ELADÓ ótágu csiljár, gömblámpa és petroleumlámpa. Arad, Remus-utca 49. 2-4-ig. (2984)

OSTYASÚTÓ munkásnőket alkalmazunk. Arad, Horatiu-utca 10. (2977)

FÉRFI átmeneti-kabát, teljesen új, eladó. Arad, Gracianu-utca 39. (2978)

NEVES festmények, bőr utibörönd, nádaem új, fehér damaszeritők, eladók. Arad, Bratianu-utca 14. 3. ajtó. (2979)

FIATAL molnársegédet alkalmaz Moara Savarsin. Belépés október 15-én. (2996)

FÉNYKÉPEZŐSEGÉDET (nőt), minden ágazatban önálló munkaerőt, nagy kereseti lehetőséggel, jobb műteremben alkalmazok. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-utca 4. (2995)

NŐI esőkabát és pellerin (nem ballon) eladó. Megtekinthető délután 4-ig. Timisoara II. Octavian Goga-ut 54, villamos megállóval. (8074)

BUTOROZOTT lakrészt (garszon), vagy szobát, fürdőszoba-használatlalt, keresőágyeművel rendelkező fiatal házaspár. Belváros előnyben. Cim a timisoarai kiadóban. (8179)

AZONNALRA felfogadunk iskolázott, értelmes, helyi ismeretekkel rendelkező kisaszszonyt. Nennzettség mellékes. „Casagent”. Timisoara, II. Mareşal Joffre-utca 7. (8136)

ELVÉSZETT 15-én reggel a Timisoara-jószéfvárosi állomáson. pénztárnál, postára iratokkal és Theisz Péter nevére szóló igazolvánnyal. Kérem a megtalálót, juttassa el az iratokat az igazolványban feltüntetett címre, a pénzt megtarthatja. (8311)

CORSO-MOZ előadások 5-7-9-kor TELEFON: 38-95
A SZERELEM EDES ZENEJE ÚJ FILMUNKBEN:
Mese a szerelemlről...
ASSIA NORIS — PIERO LULI — CARLO CAMPANINI

ELADÓ 20 holdas birtok 800.000 lejért, celvárosi bérház 15 lakóval, 18 millió lejért, II. kerületi ház nagy kerttel, vilamosnál 800.000 lej. „Casagent”. Timisoara II. Mareşal Joffre-utca 7., fávbeszélő 43-59. (8139)

HENCSEK (rekamier), új, lószőr-betétel, eladó Timisoara IV., Emanuel Gojdu-utca 2., 3. ajtó. (8135)

PÖZNI tudó, kifogástalan mindenest felfogad dr. Fiala, Timisoara I. Tache Jonescu-utca 23., I. em. Jelentkezés délután 11-ig, délután 3-tól. (8134)

ELADÓ magas erős termetre való zsekkendő, fekete nadrág finom angol szövetből, 38-as számú, magassarkú női cipő. Timisoara III. Craiova-utca 6. (A Rapid megállója közelében). (8131)

ELVÉSZTEK Dr. Rath névre szóló fontos iratok. A megtalálót kéri, hogy az iratokat hozza el a rendelő órák alatt, 9-10-ig vagy 3-5-ig. Timisoara II., Coronini-tér 2. (8149)

SÖTETKÉK, Szepessy-féle, valamint korszerű, mély, krémszínű, kifogástalan állapotú gyermekocsi eladó. Timisoara II. Matasarilor-utca 36. (8108)

ELADÓ konyhaszekrény, „Iris” petróleumkályha, szabóasztal, konyhamérleg, gramofon, hegedű, ingaóra, férfi, fiu, valamint női kabátok. Timisoara IV., Cameliei-utca 25., Simonné. (8086)

FIATAL fűszerkereskedősegéd azonnali belépésre állást kaphat. Ajánlatokat Miski Josif, Abrud, jud. Albe, címre küldjenek. (4370)

FORUM-MOZI, ARAD fávbeszélő 2-10 előadások 5-7-9-kor
Ma. AZ OLASZ HÍMMŰVÉSZET KIMAZASLÓ ESEMÉNYE.
Az örökösi vér
Gustav Diesel, Luisella Bechi, Paola Barbara

50 DARAB, fajtiszta yorkshiri malac eladó, Timisoara-n. Cim a timisoarai kiadóban. (8132)

FELFOGADOK nagyon tisztá, feltétlenül megbízható, jól főzni tudó mindenest jó bizonyítvánnyal, uriember melé Jelentkezni délután 5-6-ig, Timisoara I. Carmen Sylva-körút 3., I. 4. (8133)

BŐRKABÁT, vacsorakabát (szmoking), gyerekágy eladó. Timisoara II., Strandtelep, Moldovei-utca 12. (8130)

KIADÓ magánháiban 2 szoba, konyha, éléskamra. Ugyanott nagy iútház saját kocsiján. Érdeklődni: Timisoara IV. Kültl-tér 1., 9 ajtó, az udvarban. (8127)

NAGYSZERŰ kereskedelmi üzem 1-1½ millióért átvehető. Százszázalékos hozadék. Felvilágosítást ad: „Casagent”. Timisoara II., Mareşal Joffre-utca 7. fávbeszélő 43-59. (8138)

KIADÓ háromszobás és egyszobás korszerű lakás valamint utcai egyszobás iakás, a III-ik kerületben. „Casagent”. Timisoara II. Mareşal Joffre-utca 7., fávbeszélő 43-49. (8137)

TELJESEN különbéjárata, csinosan butorozott szobát keresek, lehetőleg erszébetvárosi, csendes helyen. Ajánlatokat „Különbejárati” jellegre a timisoarai kiadóba kérek. (8021)

ARO-mozi, Arad fávbeszélő 2-4-5 előadások 3, 5, 7 és 9 órák.
Rendkívüli siker, rendkívüli érdeklődés, ma és mindennap.
FRA DIAVOLO
1000 meglepetés, kaland, szerelem az évad legjobb filmjében.
Az olasz filmgártás ujdonsága. Előadások naponta 3, 5, 7 és 9-órásan, ma és 11:30-órán ma is néző árakkal.

KERESEK gyermekszertő, jobb nőt, aki 2-éves gyermekem gondozását vállalná. Ennek ellenében nyugodt otthont nyújtanék neki. Cim a timisoarai kiadóban. (8171)

KIFOGASTALAN szakácsnőt, vagy bejárónőt azonnal felfogadnak 2 személyhez. Közelebbi felvilágosítást: Timisoara I., Paris-utca 11., 1. ajtó cim alatt nyújtanak. (8172)

FRANCIA, német, szerb nyelv kifogástalanul való tanítását vállalom egyénenként, vagy csoportokban is. Timisoara II., Kunz-sor 1., 8. ajtó. (A délelőtti órákban). (8159)

FŐZÉSHEZ értő mindenest keresek. Jó fizetést adok. Timisoara IV., Iancu Vacarescu-utca 36., I. em., 2. (8181)

A BEIRATÁS megkezdődött az országos szabászati iskola (szabászati akadémiá) minden szakosztályába. Női, férfi-ruhátárak, fehérneműek, divattervezés, stb. Beiratás: az erdélyi és bánási igazgatóságánál: Timisoara I., Unirii-tér 5. (8049)

KÖZÉPKORU férfi, szerény igényű, bármilyen állást keres. Címeket a „Dante” könyvtárba, Timisoara III., Carol-körút 5. szám alá. fávbeszélő 52-79. (8177)

KIFOGASTALAN szakácsnő és gazdaasszony, bizonyítványokkal bíró, elhelyezkedne. A főzést 50-60 személy részére is vállalja. Cime: Timisoara III., Dr. P. Vasici-utca 20. Özvegy Novacekné. (8176)

CORSO-MOZI, Arad fávbeszélő 23-04 előadások 3, 5, 7 és 9 órák.
Ma.
Egy mosoly története
Marianne Hoppe, Ferdinand Marian, Paul Dahlke
mindent teljé muló alakításával.
A tolongás elkerülése végett, jegyelővétele.

1 DARAB, 5 lámpás Super-rádió, villanyáramra, majdnem új, eladó. Érdeklődni szíveségből a Sandner-féle rádióüzletben. Timisoara II., Cantacuzino-utca 2. (8181)

50 EVEN felüli főzőnő bejárói állást keres azonnalra vagy elsejére; esetleg egészen. Timisoara, III., Rusi Sirianu-u. 20. (7325)

SZAXONETT motorkerékpár, jó állapotban lévő, eladó. Timisoara I., Fratii Constantina-utca 2. szám alatt. (8159)

ÁLLANDÓ mezei munkást keresek. Szabad lakás. Timisoara II., Aleea Octavian Goga 72. szám. (8183)

VENNEK 23-24-es fehér hócipő, 28-30-as bakancsot és 5-6 éves fiu részére való télikabátot. Timisoara II., Mareşal Joffre-utca. Müller festőde fiókja. (8174)

KERESKEDELM tanfolyamot végzett fiatal leány keres bármilyen irodai alkalmazást. Ajánlatokat „Kezdő” jellegre a timisoarai kiadóba kér. (8178)

LÉGVÉDELMERE való fehér faragászható papiros ablaküvegek részére kapható Papetarie Universala S. A. cégénél, Timisoara I., Vassie Alexandri-utca 1. (ezelől Galambos üzlete). (8170)

BUTOROZOTT lakrészt (garszon), vagy szobát, fürdőszoba-használatlalt, keresőágyeművel rendelkező fiatal házaspár. Belváros előnyben. Cim a timisoarai kiadóban. (8179)

FEKETE átmeneti kabát, barna rövid kabát, szőrmével és karmantyuvall, gyapjú kötött kabát, blazok, posztókalapok eladók. Timisoara, Domnita Balasa-utca 24. Alsó csengő. (8161)

KARPITOS munkát, ujat, valamint javításokat olcsón vállallok. Házhoz is megyek. Timisoara IV., Pop de Basesti-utca 7., 6 ajtó. (8160)

KÉT női télikabát, női cipők, 38-, 36-osok 27-es gyermekbakancs, valamint szobai nővények eladók. Timisoara, Bogdanestilor-ut 11. szám. (8163)

SZAKÁCSNŐ, megbízható, kifogástalan munkaerő, aki a háztartás minden ágában jártas, házvezetőnének menne egyedülálló személyhez, vagy kisebb háztartásba. Cime: Timisoara III. Cavaler Martini-utca 98., a Ghiorocul-uttól balra. (8185)

PIANINÓT, jó állapotban lévőket vennék. Címeket Timisoara I. V. Alexandri-utca 4. sz. alá, az Ustencu-féle cipőüzletbe kérek. (8184)

KISZOLGÁLÓ kisasszonyt román, magyar, német nyelvtudással bíró, felfogad Timisoaran, a Belvárosban a Kiszling-cég. (8156)

GYERMEKOCSCI, világos, redőnyös, keveset használt gumikkal, olcsón eladó. Timisoara IV., Fröbl-utca 36., II. em. 25. (4361)

KISASSZONYT délutánra, kifogástalan német nyelvtudással bíró, 6-éves kisleány mellé, azonnali belépésre felfogadok. Cim: Timisoara III. Domnita Balasa-u. 10. (8186)

H Sziklay Gizi tánc iskolájában, Arad, Mareşal Joffre-utca 8. október hó 19-én, kedden 7 órakor új táncokhoz kezdők részére. Iratkozáások egész nap iskolahelyiségben.

KIADÓ az Erzsébetvárosban szerény, teljesen külön szoba, ágyemű, kiszolgálás nélkül, 2800-1700 lejért. Cim szíveségből: Timisoara II., Abrud-utca 5., I. emelet 5. (8155)

37 ES FELES, Negreanu-féle, kettős talpu, gyalogló és egy magasabb sarkú cipő eladó mindkettő kifogástalan állapotban van. Timisoara III., Domnita Balasa-utca 24. Alsó csengő. (8162)

KÖZPONTI fűtés kezelését vállalom. Cim: Deszö Imre, Timisoara IV., N. Balcescu-u. 44. szám. (8173)

ELADÓ 6-személyes étkezőkészlet, ólomkristály, iükörös üveg, 6 pohárral, egyszerű tálak, tárcák, asztalterítők, selyemruhák, divatos női sapka, 42-es férficipő. Timisoara I., Lonovici-utca 5., III. em. 15. (8168)

50 EVEN felüli bejáró takarítónőt egész napra felfogadnak. (Padlót fényszírtani nem kell.) Ugyanott eladó nagy vízihely és egy vaskályha. Timisoara II., I. Klein-utca 27. (8167)

EBEDLŐ, félhálószoba, előszobafal, különféle tárgyak eladók. Timisoara IV., Fröbl-utca 61. Az udvarban, hátul. Megtekinthető 3-4 óra között. (8186)

TELIKABÁT, fekete, tiszta gyapjú, közep-termetre való, és barna krokodilbőr cipő, 39-es, kitűnő állapotban lévőek eladók. Timisoara I., Take Jonescu-körút 31. (8165)

CIPŐK, sárcipők, főleg nők és gyermekek részére való, valamint 34-36-os bakancs eladó. Megtekinthető Timisoara I. Dr. N. Paulescu-utca 2. szám. 9. ajtó cim alatt, 2-4-ig. (8164)

ALAKITOTT gyermekocsi, fehér gumival, olcsón, valamint korszerűek is jutányos áron kaphatók. Timisoara, II., Matasarilor-utca, 36. (8109)

MINDENES szakácsnőt, rendeset, tisztát azonnalra, vagy november 1-re felfogadok. Lehet bejáró is. Jelentkezni reggel 8-10-ig délután 3-4-ig. Timisoara, IV., Bratianu-utca, 28. szám, I. emelet. (8123)